

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

**77 ПІДСУМКОВА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ
ФАКУЛЬТЕТУ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Збірник матеріалів

27-28 лютого 2023 року

Ужгород – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

**77 ПІДСУМКОВА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ
ФАКУЛЬТЕТУ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Збірник матеріалів

27-28 лютого 2023 року

Ужгород – 2023

УДК 796(063)+615.8

С 37

Матеріали 77-ої підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Уклад. д. пед. н. Стеблюк С.В., 27-28 лютого 2023 року. Ужгород, 2023. 172с.

Рецензент:

Горват М. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти, Мукачівський державний університет

У збірнику вміщено матеріали конференції, що присвячені дослідженням з проблем громадського здоров'я та клінічної психології; основ медицини; фізичної терапії, ерготерапії, спеціальної та інклюзивної освіти; фізичного виховання і спорту.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Члени Редколегії:

Едуард СИВОХОП, кандидат педагогічних наук, декан факультету здоров'я та фізичного виховання

Світлана СТЕБЛЮК, доктор педагогічних наук, заступник декана з наукової роботи

Ярослав ФІЛАК, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри фізичної реабілітації

Фелікс ФІЛАК, кандидат медичних наук, доцент кафедри основ медицини, голова науково-методичної комісії факультету здоров'я та фізичного виховання

Валерій ТОВТ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Протокол №2 від 02 березня 2023 року)

ЗМІСТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ	
МИРОНЮК Іван, СЛАБКІЙ Геннадій, БІЛАК-ЛУК'ЯНЧУК Вікторія ХАРАКТЕРИСТИКА ВПЛИВУ ВІЙНИ З РФ НА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	7
МИРОНЮК Іван, СЛАБКІЙ Геннадій, БРИЧ Валерія ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	10
МИРОНЮК Іван, СЛАБКІЙ Геннадій, БІЛАК-ЛУК'ЯНЧУК Вікторія ДО ПИТАННЯ ВПЛИВУ ВІЙНИ З РФ НА МЕДИКО-ДЕМОГРАФІЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ	13
СМУЖАНИЦЯ Ярослав, МИРОНЮК Іван ІМОВІРНІ БІОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ГІРСЬКИХ І ПЕРЕДГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	18
ЯЦИНА Олена, ПАЛЬКО Тетяна ПОЗИТИВНИЙ ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ТРЕНІНГІВ У ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЧНИХ ПСИХОЛОГІВ З НАДАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ З РФ	22
ЯЦИНА Олена СТРЕС, КРИЗА, ПСИХОТРАВМА В ДИСКУРСІ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	25
СЛАБКІЙ Геннадій, ЯЦИНА Олена, РУСАНЮК Надія ПРО НАГАЛЬНУ ПОТРЕБУ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЧНИХ ПСИХОЛОГІВ В МАГІСТРАТУРІ	29
ПАЛЬКО Тетяна РОЗВИТОК РЕФЛЕКСІЇ У СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ КЛІНІЧНИХ ПСИХОЛОГІВ	32
МИРОНЮК Іван, ЛЕПКАНИЧ Анна ОКРЕМІ БАЗОВІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВИХ МОДЕЛЕЙ ХАРЧУВАННЯ МОЛОДІ, ЯКА НАВЧАЄТЬСЯ	36
БРИЧ Валерія, ГУЦОЛ Іванна СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ЯК ДІЄВА ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'І	39
ДУДАШ Габрієлла, БРИЧ Валерія ОКРЕМІ АСПЕКТИ ХАРАКТЕРИСТИКИ БАЗИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКОНАНЬ І ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ, ЩО СПРИЯЮТЬ ЇХ ЗДОРОВОМУ СПОСОБУ ЖИТТЯ	43
ШЕПЕЛЛА Гретта, БРИЧ Валерія ІМОВІРНІ ГРУПИ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ РІВНІВ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	46

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ЯК ДІЄВА ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'І

Валерія Брич,

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри наук про здоров'я*

Іванна Гуцол,

асистент кафедри наук про здоров'я

Вступ. Соціальна робота вже давно відіграє важливу роль у зміцненні здоров'я та благополуччя людини, що дозволяє розглядати її як соціальну роботу з охорони здоров'я [1]. Унікальні професійні цінності та етика, необхідні у соціальній роботі, роблять її дієвим інструментом для турботи про здоров'я населення. Так була утворена сумісна галузь – соціальна робота у сфері громадського здоров'я. Вона пов'язує соціальну роботу на мікро- та макрорівнях із соціальною епідеміологією, профілактикою захворювань та зміцненням здоров'я [2], сприяє рівності в охороні здоров'я [3]. Одним з інструментів реалізації соціальної роботи визначають соціальний супровід. З метою встановлення слабких ланок його забезпечення виникає потреба у проведенні системного дослідження соціального супроводу як засобу досягнення цілей громадського здоров'я.

Мета дослідження: опрацювання науково-методичних джерел щодо стану впровадження соціального супроводу як засобу досягнення цілей громадського здоров'я.

Основна частина. Надання базових соціальних послуг, зокрема і соціального супроводу, відповідно до Закону України «Про соціальні послуги», забезпечується міськими державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад міст обласного значення, а також виконавчими органами сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад [4]. Відповідно до вказаного нормативного документу, «соціальний супровід – це комплекс заходів, що передбачає оцінку потреб отримувача послуги, визначення шляхів вирішення основних проблем, навчання та розвиток навичок, спрямованих на подолання чи мінімізацію складних життєвих обставин, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача послуги з метою моніторингу виконання поставлених завдань, сприяння у отриманні інших послуг» [4]. Отримувачем послуги соціального супроводу є сім'я чи особа, яка належить до вразливих груп населення та/або перебуває у складних життєвих обставинах і не може самостійно подолати або мінімізувати

негативний вплив таких обставин [4]. Отже, соціальний супровід передбачає довготривалу роботу, яка орієнтована на надання індивідуальної допомоги та підтримки у вигляді комплексних соціальних послуг, що спрямовані на мінімізацію складних життєвих обставин та їх наслідків, подолання життєвих труднощів, збереження та, можливо, підвищення соціального статусу клієнта шляхом активізації його ресурсів та його найближчого оточення.

У якості технології індивідуальної соціальної роботи соціальний супровід розглядається як «ведення випадку» чи «робота з випадком». В англійській мові застосовується термін «case management», який трактується як «метод інтеграції та координації систем охорони здоров'я та соціальних послуг» [5].

Послуги соціального супроводу широко застосовуються у сфері громадського здоров'я до таких категорій населення: людей похилого віку; людей, які живуть з ВІЛ-інфекцією/СНІДом (ЛЖВС); паліативних хворих; представників груп підвищеного ризику; осіб з інвалідністю та ін.

Соціальний супровід у роботі з людьми похилого віку. Через стрімке старіння населення все більш явними стають проблеми літніх людей, серед яких однією з найбільш значимих є нехтування собою, або самонехтування. Воно проявляється у формі відмови або неспроможності забезпечити себе в достатній кількості їжею, водою, одягом, дахом, особистою гігієною, ліками та заходами безпеки та призводить до руйнівних наслідків для фізичного та психологічного благополуччя людей похилого віку, вищого рівня смертності та збільшення використання медичних та соціальних послуг. Все це створює навантаження на систему охорони громадського здоров'я [6]. Застосування технології міждисциплінарного соціального супроводу є дієвим інструментом для запобігання, раннього виявлення та мінімізації наслідків самонехтування. Медичні і соціальні працівники у співпраці мають можливості для визначення ознак поведінки літньої людини, яка нехтує собою, проведення комплексної оцінки здоров'я, добробуту та безпеки, що дає змогу вчасно та ефективно реагувати на небезпечні для людини ситуації.

Соціальний супровід у роботі з ЛЖВС. Відповідно до стандартів ВООЗ, епідемія ВІЛ-інфекції загрожує багатьом суспільним групам, а не тільки групам підвищеного ризику щодо інфікування (споживачам ін'єкційних наркотиків, працівникам комерційного сексу, чоловікам, що мають сексуальні стосунки з чоловіками). Соціальний супровід ЛЖВС може забезпечити надання інтегрованої допомоги у громадах, результатом чого стане своєчасне отримання клієнтом одночасно доступу до медичної та соціальної допомоги. Отже,

головним завданням соціального супроводу у цій сфері можна визначити координацію клієнта (ЛЖВС) щодо необхідних йому послуг чи ресурсів, що дозволить забезпечити його клієнтоцентрованою допомогою з найбільш оптимальним використанням ресурсів [7].

Соціальний супровід у роботі з групами підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ. До них в контексті епідеміології належать групи населення, в середовищі яких епідемія ВІЛ-інфекції розвивається непропорційно порівняно із загальним населенням [8]. В цих групах соціальний супровід є ефективним не тільки у напрямку протидії розвитку епідемії ВІЛ-інфекції, а й у контексті діагностики та лікування певних захворювань, зокрема інфекцій, що передаються статевим шляхом (ІПСШ), гепатитів, туберкульозу, тощо. При цьому основною метою соціального супроводу постає забезпечення представникам вказаних груп необхідної комплексної підтримки для покращення якості їхнього життя з одного боку, а з іншого – покращення ефективності лікування, навчання методам профілактики, що дозволить зменшити навантаження на систему громадського здоров'я загалом [9].

Соціальний супровід осіб з інвалідністю, які є однією з найбільш незахищених верств населення в умовах економічної нестабільності. Дана категорія осіб стикається з такими проблемами як соціальна ізоляція, обмеження можливості спілкування, труднощі в організації дозвілля, навчання, пошуку можливого заробітку та ін. Успішне вирішення цих проблем потребує міжвідомчої координації закладів освіти, охорони здоров'я, громадських організацій, сім'ї, тощо. Соціальний супровід тісно пов'язаний із соціальними аспектами підтримки особи з інвалідністю, сім'ї чи близького оточення усією командою фахівців під час реалізації програм реабілітації та «терапії середовищем». При цьому важливою є міжпрофесійна взаємодія, об'єднання зусиль самої особи з інвалідністю, членів її сім'ї чи близького оточення та фахівців у проведенні реабілітаційної роботи, у досягненні суспільних змін – зміни у ставленні до особи з інвалідністю найближчого соціального оточення та суспільства в цілому. Ці всі складові взаємопов'язані, а впливаючи на них комплексно ми можемо досягти головної мети – повноцінного розвитку та самореалізації особи з інвалідністю у суспільстві [10].

Висновок. В результаті опрацювання джерел науково-методичної літератури встановлено, що соціальний супровід у системі відновлення та збереження здоров'я населення використовується як дієвий інструмент профілактики, раннього виявлення та мінімізації наслідків захворювань,

складних життєвих обставин та інших негативних явищ, які включені до сфери інтересів системи громадського здоров'я. Реалізація соціального супроводу може стати важливим інструментом покращення ефективності інтервенцій громадського здоров'я для окремих цільових груп населення та потребує обґрунтування і розробки функціонально-організаційної моделі, що базуватиметься на міжсекторальній та міжвідомчій взаємодії.

Список літератури

1. Ruth B.J., Wachman M.K., Marshall J.W., Backman A.R., Harrington C.B., Schultz N.S., Ouimet K.J. Health in All Social Work Programs: Findings From a US National Analysis. *American Journal of Public Health*. 2017. Vol. 107, S3. P. S267–S273. DOI:10.2105/ajph.2017.304034.

2. Zheng G., Zhang X., Wang Y., Ma M. The Strengthening Mechanism of the Relationship between Social Work and Public Health under COVID-19 in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021. Vol. 18, no. 19. P. 9956. DOI:10.3390/ijerph18199956.

3. Cederbaum J. A., Ross A. M., Ruth B. J., Keefe R. H. Public Health Social Work as a Unifying Framework for Social Work's Grand Challenges. *Social Work*. 2018. Vol. 64, no. 1. P. 9–18. DOI:10.1093/sw/swy045.

4. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII : станом на 27 квіт. 2022 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

5. Smith J.E. Case management: a literature review. *Canadian journal of nursing administration*. 1998. № 11 (2). P. 93-109. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/9726178/#affiliation-1>.

6. Dong X.-Q. Elder self-neglect: research and practice. *Clinical Interventions in Aging*. 2017. Volume 12. P. 949–954. DOI:10.2147/cia.s103359.

7. Dai L., Yu X., Shao Y., Wang Y., Li Z., Ye J., Bai S., Guo X., Wang J., Su B., Jiang T., Zhang T., Wu H, Scott S.R., Liu A., Sun L. Effect of a multi-dimensional case management model on anti-retroviral therapy-related outcomes among people living with human immunodeficiency virus in Beijing, China. *BMC Infectious Diseases*. 2020. Vol. 20, no. 1. DOI:10.1186/s12879-020-05219-9.

8. Key Populations. *Home - The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria*. URL: <https://www.theglobalfund.org/en/key-populations>.

9. Горемикіна Ю. В. Інноваційні практики соціальної роботи з вразливими групами населення в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2020. № 3 (41). С. 91–113. DOI:10.15407/dse2020.03.091.

10. Дідик Н. М. Перспективні шляхи оптимізації діяльності соціального працівника з особами з інвалідністю. *The 4th International scientific and practical conference "Scientific achievements of modern society"* : Матеріали міжнар. наук. і практ. конф., м. Ліверпуль, 2–4 груд. 2019 р., 2019. С. 922–931. URL: <https://cutt.ly/x3UuAZj>

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ХАРАКТЕРИСТИКИ БАЗИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКОНАНЬ І ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ, ЩО СПРИЯЮТЬ ЇХ ЗДОРОВОМУ СПОСОБУ ЖИТТЯ

Габрієлла Дудаш,
аспірант за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я»
Валерія Брич,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри наук про здоров'я

Вступ. В умовах наявного соціально-економічного та політичного життя країни спостерігається досить стійка тенденція до погіршення здоров'я дітей та підлітків. Слід врахувати, що підлітковий вік має вирішальне значення для формування здоров'я та розвитку хвороб, оскільки набуті в цей період звички можуть відобразитися у дорослому віці [1]. Одним з завдань держави є необхідність забезпечення населенню можливості вільного інформованого вибору здорового способу життя, що дозволить зробити його бажаним та доступним для кожного [2]. Для підлітків це можливо через інтеграцію в освітній процес сучасних методик формування переконань та поведінки, що сприятимуть здоровому способу життя. Їх обґрунтування та розробка можливі за результатами проведення дослідження реальних потреб підліткової молоді щодо формування здоров'я та відповідної поведінки. Проте такий напрямок потребує формування достатньої за якістю та кількістю наукової бази.

Мета. Визначити окремі аспекти характеристики бази наукового дослідження переконань і поведінки підлітків, що сприяють їх здоровому способу життя, запланованого до проведення у Закарпатській області.

Результати дослідження. Базу наукового дослідження переконань і поведінки підлітків, що сприяють їх здоровому способу життя, формуватимуть два основні компоненти: